

[Yvonne Herlöv Andersen]

vi her i folketinget, men vi ved også, at det er meget lidt, der er blevet gjort. Mange institutioner ser ud, som om de er bygget for at beskytte befolkningen imod de åndssvage, og så er forholdet jo det, at det er de åndssvage, der i mange tilfælde skal beskyttes imod samfundet. Disse store, lukkede enklaver er utidssvarende og arbejdsmulighederne for såvel klienter som personale mange steder uendelig dårlige. Hvis man ved normalisering forstår, at det er de normales rettigheder, vi ønsker at give de åndssvage, så er der ting, der ikke falder i hak her. Det endelige mål med et privat værelse til hver klient er langsigtet, men det må være det eneste rigtige.

De klienter, der i dag befinder sig på centralinstitutionerne, er på grund af en bedre visitering et tungere klientel. En anden årsag er dygtigere læger på vore hospitaler og endelig nedlæggelsen af nogle af vore spædbørnshjem. Vi får klienterne tidligere, og vi får stedse tungere klientel, en rigtig udvikling, der tilgodeser de bedst fungerende. Men er der taget hensyn hertil, når det drejer sig om normeringerne? Der trænges også til en revision, som fortæller os noget om funktionsniveauet hos de klienter, vi har i dag.

Vedrørende beskæftigelsesforholdene er det jo lige så meget et spørgsmål om, hvem der skal beskæftige, og hvor denne funktion skal finde sted, som hvad vi forestiller os herinde ved en beskæftigelse af vore klienter. Det er et spørgsmål, der skal løses individuelt for hver enkelt klient. Alle kan undervises, er der sagt, alle skal undervises, står der, men for det dårligste klientel kan denne undervisning bestå i blot dette at blive taget op fra sit leje og blive talt lidt med og holdt om, og det behøver man ikke en læreruddannet til; her vil det være nok med at normere en ekstra omsorgsuddannet.

Det kan undre, at spørgsmålet om, hvorledes der skal normeres, ikke er løst på tilfredsstillende måde endnu. Enhver form for skematisk, teoretisk normeringspulje burde være en saga blott og for år tilbage være afløst af et behov opgjort for den enkelte klient. Det kan lade sig gøre for de hjemmeboende i primærkommunerne. Her opgøres den enkeltes behov for materielle ting og for personhjælp allerede nu. Disse ting må kunne koordineres.

I augustsamlingen udtalte jeg vedrørende hjemmehjælpen, hvorfor det netop var her, man ville satse med de 2.000 stillinger, og hvorfor disse stillinger ikke kunne have været fordelt på en anden måde, og her nævnte jeg plejehjem, hospitaler og åndssvageforsorg.

Forslaget påpeger store og svære problemer og rejser samtidig kravet om en bedre koordinering på længere sigt imellem teori og praksis.

Vi kan fra centrum-demokraternes side gå ind i et positivt udvalgsarbejde.

Ebba Strange (SF):

Jeg vil starte med at takke fru Tove Jørgensen, fordi man har genfremsat dette forslag. Det er rigtigt, som socialministeren sagde, at der er blevet stillet en lang række spørgsmål i socialudvalget i forbindelse med den fremsættelse, vi havde af et tilsvarende forslag i foråret, men det er lige så rigtigt, at vi ikke blev færdige med at behandle dels de svar, vi fik, dels selve beslutningsforslaget.

Vi gav det fra SFs side ved ordføreren, fru Lilli Gyldenkilde, en positiv modtagelse sidste gang, som kan læses i Folketingstidende 1976-77, 2. samling, sp. 2262. Vi sagde dengang noget om, at der selvfølgelig er enkelte punkter i det, vi gerne vil drøfte, men at vi stort set finder, at de allerfleste ting i det kan få SFs støtte.

Jeg kan tilføje, at de ting, der nu er taget med af fru Tove Jørgensen, og som ikke var med i sidste førstebehandling, nemlig udvidelse af åbningstimerne i åndssvageforsorgens børnehaver og tilbud om beskæftigelse i fritiden til det skolesøgende klientel, også har SFs støtte.

Så vil jeg sige noget lidt mere generelt om den situation, åndssvageforsorgen befinder sig i. Jeg lyttede naturligvis med interesse til socialministerens modtagelse af dette forslag, og det kan nogle gange være vældig svært at finde overensstemmelse mellem det, socialministeren og de partier siger, der har vedtaget den finanslov, som vi i øjeblikket lever under, og så den hverdag, som man får refereret fra de mennesker, der enten har børn på åndssvageforsorgens institutioner, eller som arbejder for åndssvageforsorgens institutioner. Det er nok desværre en situation, vi tit er i her i huset, den, at man står her og udta-